

Treće savjetovanje kemičara NR Srbije — Beograd, 18.—22. siječnja 1954.

Srpsko hemisko društvo organiziralo je u siječnju ove godine »III. savetovanje kemičara NR Srbije«, koje je održano u Beogradu

Radni program Savjetovanja može se podijeliti u dva glavna dijela. Jedan dio programa sastojao se u iznošenju originalnih radova i referata iz različitih područja kemije, ubrojivši ovdje i nastavu kemije, a drugi je dio bio simpozij o kemiji i tehnologiji celuloze, škroba i šećera. U okviru Savjetovanja organiziran je i kolektivni pohod kombinatu prehrambene industrije »Servo Mihalj« u Zrenjaninu.

Program Savjetovanja bio je obilan i raznovrstan. Ukupno su bila prijavljena 82 referata iz anorganske, fizikalne i organske kemije, zatim 21 referat u vezi sa simpozijem kemije i tehnologije ugljikohidrata, te 2 referata kao baza za diskusiju u nastavnoj sekciji. Najveći dio najavljenih predavanja održan je prema predviđenom programu. Predavanja u općem dijelu programa bila su, zbog velikoga broja, podijeljena u dvije sekcije: anorgansku i organsku. Imali smo prilike prisustvovati predavanjima u sekciji za anorgansku i fizikalnu kemiju. Tu su jasno došlo od izražaja dvije radne grupe, i to po broju radova i po kvaliteti. Bili su to radovi Zavoda za fizičku hemiju i elektrohemiju Tehnološkog fakulteta u Beogradu i Instituta za nuklearne nauke u Vinči, no i mnogi drugi zavodi dali su vrijednih priloga. Veći broj radova bio je rezultat rada dvojice, pa i trojice koautora. Referate su u mnogo slučajeva iznosili mladi suradnici. Uopće se može konstatirati, da je među aktivnim sudionicima Savjetovanja bio veliki broj mladih, čak i vrlo mladih kemičara, što je svakako povoljan znak za razvitak naše kemije. Ipak je nastup tih mladih i često neiskusnih predavača bio uzrokom, da je inače vrijedan materijal prikazan na način, koji nije bio najsretniji za slušaće. Tu mislimo poglavito na tehničku stranu predavanja. Predavači su svoje referate čitali često ili prebrzo ili pretiho. Brojčani podaci u mnogim su slučajevima bili prikazani tabelarno, ali s premalim znakovima, tako da ih već iz prvih redova nije bilo moguće čitati. Ukoliko su pak bili projicirani, radilo se uvijek o epiprojekcijama, pri čemu je aparat imao vrlo slabu rasvjetu, tako da su projekcije bile gotovo nečitljive, ako ne i — nevidljive. Malo je neobično, da nijedno predavanje nije održano s dija-pozitivima, koji su sigurno najprikladnije pomagalo savremenoga predavača. Sve te napomene naveli smo samo zbog toga, jer je zaista bila šteta, što su mnogi vrijedni radovi ostali zbog toga nezapaženi kod slušalaca. Opći je dojam, da su radovi prikazani na Savjetovanju — osim u nekim slučajevima — po sadržaju bili dobri i originalni.

Diskusije uz predavanja, koje su bile u programu, nisu bile ni mnogobrojne niti žive. Dijelom je za to kriva obilnost programa, pa se valjalo žuriti, da se program ispuni na vrijeme, a dijelom su bili krivi i predsjednici sekcija, koji većinom nisu pružili prilike za diskusiju, niti su animirali slušaoce, da je povedu. Izuzetak u tom pogledu činio je sastanak nastavne sekcije, ali i tu se diskusija cijelo vrijeme udaljavala od problematike, koja je bila u programu.

Uz predavanja održani su i sastanci radnih grupa za kemiju i tehnologiju silikata, te grupa za kemiju i tehnologiju ugljikohidrata, na kojima su se sastali predstavnici zainteresiranih industrija sa stručnjacima sveučilišta i znanstvenih instituta radi diskusije o aktualnim specifičnim stručnim problemima.

Posebni dio programa predstavljala je ekskurzija u Zrenjanin. Nismo imali prilike da sudjelujemo osobno, ali iz razgovora s onima, koji su bili prisutni, možemo zaključiti, da je izlet izvanredno uspio i u stručnom i u društvenom pogledu. Kombinat »Servo Mihalj« najveći je pogon te vrsti u zemlji, no dijelom je još nedovršen. Zasad su glavni proizvodni objekti kombinata šećerana i škrobara. Glukozerija se još gradi.

III. Savjetovanje kemičara NR Srbije otvorio je predsjednik SHD prof. Leko, a zatim su kongres pozdravili predstavnici drugih kemijskih društava u zemlji s predstavnikom Hrvatskog kemijskog društva na čelu. Za vrijeme Savjetovanja priređena je društvena večera u Domu JNA, a učesnici su zajednički posjetili kazalište. Izvršno Vijeće NR Srbije priredilo je povodom Savjetovanja primanje sa zakuskom, na koje su bili pozvani svi kemičari, koji su sudjelovali na toj priredbi. Goste je kao domaćin primio predsjednik Petar Stambolić.

Potrebno je posebno istaknuti izvrsnu organizaciju Savjetovanja. Ono je održano na Tehnološkom fakultetu TVŠ u Beogradu. Svaki sudionik dobio je okvirni program, zatim izvode svih predavanja, okružnice s uputama, opis kombinata u Zrenjaninu, izvod iz godišnjeg izvještaja o radu SHD, plan zgrade, u kojoj je održano Savjetovanje i posljednji broj (10.) »Glasnika hemiskog društva«, u kojem je otisnut detaljni program. Isto su tako svi prisutni dobili značke s upisanim prezimenom i prebivalištem, što je omogućilo lakše stvaranje osobnog kontakta. Organizatori, a osobito funkcionari SHD bili su uslužni u svakom pogledu prema svima, a posebnu su pažnju iskazivali gostima i predstavnicima drugih kemijskih društava.

Uz Savjetovanje organizirana je i kemijska izložba, koja međutim ni po opsegu niti po sadržaju nije bila na visini ostalih elemenata Savjetovanja. Za vrijeme trajanja Savjetovanja održana je godišnja skupština SHD, a poslije Savjetovanja održan je sastanak Koordinacionog odbora kemijskih društava FNRJ, na kojemu je zaključeno osnivanje »Unije kemijskih društava FNRJ«.

III. Savjetovanje kemičara NR Srbije veliki je uspjeh Srpskog hemiskog društva, pa će se zacijelo pozitivno odraziti na razvoju kemije u toj republici.

EGON MATIJEVIĆ

OBAVIJESTI

IV. savjetovanje kemičara NR Srbije

Hrvatsko kemijsko društvo primilo je ovu okružnicu:

»Srpsko hemisko društvo održaće u drugoj polovini januara 1955 god. svoje IV Savetovanje i redovitu Godišnju skupštinu.

Prva dva dana IV Savetovanja biće referisani originalni naučni radovi iz raznih oblasti hemije i tehnologije, a treći i četvrti dan biće posvećeni radovima iz hemije metala i iz metalurgije. Posle Godišnje skupštine, izvešće se ekskurzije u metalurška preduzeća i rudnike metala.

Za vreme IV Savetovanja biće organizovani i sastanci Nastavne sekcije, Radne grupe za hemiju i tehnologiju silikata, Radne grupe za hemiju i tehnologiju ugljenih hidrata i Radne grupe za hemiju metala i metalurgiju.

Na završetku IV Savetovanja održaće se redovna Godišnja skupština Srpskog hemiskog društva, sa uobičajenim dnevnim redom.

Obaveštavajući Vas o ovome, dragi Kolega, pozivamo Vas da na svaki način uzmete učešća u radu IV Savetovanja i Godišnje skupštine i zato Vas molimo da se blagovremeno potrudite da za Vaše učestvovanje na IV Savetovanju i Godišnjoj skupštini budu obezbeđeni krediti i odsustvo za ovo Vaše službeno putovanje. Uprava Srpskog hemiskog društva će sa svoje strane učiniti sve što je moguće da Vam se odobre odsustvo i troškovi službenog putovanja.

Ovo prvo obaveštenje šaljemo Vam zato ovako rano da bismo Vas potsetili da imate pred sobom deset meseci za dovršavanje Vaših naučnih radova iz oblasti Vašeg dosadašnjeg naučnog interesovanja ili iz hemije metala i iz metalurgije, kojima će na IV Savetovanju biti posvećena naročita pažnja. Napominjemo i ovom prilikom da će i na IV Savetovanju, kao i na dosadašnjim savetovanjima, moći da se prikažu samo rezultati originalnih teorijskih i eksperimentalnih radova, a po traženju Organizacionog odbora biće stavljeni u program i potrebni referati iz metalurgije koji treba da prikažu stanje i dalji razvoj njenih pojedinih grana i da posluže kao osnova za diskusiju.

Srpsko hemisko društvo je spremno da Vam u granicama svojih mogućnosti pomogne u lakšem i bržem savladivanju teškoća i prepreka pri izvođenju Vaših naučnih ispitivanja, utičući razlozima na sve one koji mogu da olakšaju i unaprede Vaš stvaralački rad na rešavanju naučnih problema. Isto tako Srpsko hemisko društvo može da Vam pomogne u uspostavljanju veze i saradnje sa pojedinim svojim članovima ili sa naučnim i tehnološkim institucijama. Stoga Vam preporučujemo da blagovremeno predvidite tok Vaših naučnih ispitivanja, da biste bez žurbe i nepotrebnih naknadnih izmena u poslatim naslovima, izvorima i rukopisima doprineli da organizacija IV Savetovanja bude što bolja, što će posredno doneti korist i svakom pojedinom učesniku i referentu.

Molimo Vas da što ranije, a najdalje do 1 septembra tek. god. prijavite pismeno naslove Vaših radova za IV Savetovanje, na srpskom i na jednom stranom jeziku, i da najdalje do 1 novembra tek. god. pošaljete kratke izvode Vaših radova na srpskom jeziku — oko 1/2 strane kucane mašinom — sa definitivnim naslovom, prema priloženom uputstvu.

Pravo objavljivanja radova zadržava autor, sa obavezom da pri štampanju naznači da je rad čitan na IV Savetovanju kemičara NR Srbije.

Odbor za organizovanje IV Savetovanja poslaće Vam blagovremeno program IV Savetovanja i sva obaveštenja i uputstva, a Vas molimo da svoje radove i svoje učestvovanje prijavite na vreme i da o svemu ovome obavestite sve svoje kolege i prijatelje Srpskog hemiskog društva.

Sa kolegijalnim pozdravom

ORGANIZACIONI ODBOR«

I. U. P. A. C.

Symposium on Macromolecular Chemistry

(First Circular — January, 1954)

During the week September 27th — October 3rd, 1954 will be held in Milano and Torino (Italy) a

Symposium on Macromolecular Chemistry

under the auspices of the Commission of Macromolecular Chemistry of the International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC).

The subjects of the Symposium are the following:

- 1 — Characterization of synthetic and natural Polymers in relation to their practical application
 - a) Molecular Weight and Molecular Weight Distribution
 - b) Branching and Crosslinking
 - c) Crystallization
- 2 — Building Reaction of Macromolecules
- 3 — Transformation Reactions of Macromolecules
- 4 — Block Polymers and Graft Polymers: preparation and properties.

Papers to be read during the Symposium must be sent before April 30th, 1954, with a synopsis in triplicate not exceeding 400 words for the subject 1 a) b) c)

to Professor Antonio Nasini
Istituto Chimico Università
Corso Massimo d'Azeglio 48
Torino (Italy)

for the subjects 2 — 3 — 4

to Prof. Giulio Natta
Istituto Chimica Ind. Politecnico
Piazzale Leonardo da Vinci 32
Milano (Italy)

who together will be the Editors of the publication of preprints and proceedings.

Under the patronage of the Italian National Research Council (C. N. R. — Comitato per la Chimica) the papers and discussions will be published in a special issue of »LA RICERCA SCIENTIFICA« which will appear shortly after the end of the meeting. Members of the Symposium are given the opportunity to receive in advance the preprints at a moderate price.

The papers are accepted in English, French, German and Italian.

POPRAVAK
(Berichtigung)

In der Abhandlung:

Tomislav Pinter, Physikalische Chemie univarianter fluider Systeme IV. Über den Dampfdruck im kritischen Punkte; [*Arhiv za kemiju* 25 (1953) 195]

sind folgende Druckfehler zu berichtigen:

Seite	Zeile	statt	soll heissen
197	6	$np_k v_k$	$\binom{n}{2} p_k v_k^2$
199	Gl. (8)	dP/dp	dP/dT
200	Gl. (10)	$N \cdot e - w/kT$	$N \cdot e^{-w/kT}$

(Redakcija zaključena 5. marta 1954.)

»ARHIV ZA KEMIJU« izlazi godišnje u četiri broja. Pretplata godišnje 3000 dinara (ili 2 \$). Članovi Hrvatskog kemijskog društva dobivaju Arhiv besplatno. Za izdavača odgovara odgovorni urednik. Glavni i odgovorni urednik Prof. Dr. Božo Težak, Zagreb, II. Cvjetno naselje 24. Uprava: Zagreb, Marulićev trg 19/II. (Pošt. pret. 131). Račun kod Narodne banke FNRJ: Hrvatsko kemijsko društvo 406-T-775.

Tisak Tipografija grafičko-nakladni zavod, Zagreb